

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

c [i.e. iii]. Sola bonitas est vis causativa finis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

causativa finis; & dum dicitur bonitas ut repræsentata movet, non reduplicatur vis causativa, sed conditio, uti fit, dum dicitur: ignis ut approximatus calefacit. Nequè obstat, primò, quòd cognitio sit existentia intentionalis finis; quia sola existentia physica (quæ repræsentatur ut obtinibilis) identificata entitati causæ est vis ejus causativa. Neque secundò, quòd solâ cognitione mutata nunc actus voluntatis producat remissior, nunc intensior, nunc liber, nunc necessarius; nam & mutata approximatione ignis, alius & alius est ejus effectus: insuper, cum voluntas non feratur in objectum, nisi ut cognitum, illudquè possit clarè vel minùs clarè cognosci, mirum non est, ex inde mutari volitionem, quamvis non formaliter intrinsecè, uti fit à diverso tendendi modo.

III. Sola itaque bonitas est ratio formalis seu vis causativa finis; illa enim sola attrahit voluntatem; malum autem est veluti terminus, à quo dum voluntas recedit per odium, formaliter simul accedit ad bonum, cum non dentur actus puræ fugæ; sive non fugiatur malum nisi propter bonum, ita ut tales actus fugæ pro objecto materiali & termino à
quo

quo habeant malum, pro formali & termino ad quem; bonum: qua ratione fugimus dolores propter bonitatem, quæ est in eorum carentia, quæ bonitas non semper est absoluta & transcendentalis seu proprietas entis, sed quandoq; respectiva tantum, qualis etiam inest negationibus. Et quidem solum bonum per se, id est, honestum & jucundum potens est finalizare, utpote quod solum amatur propter se, utile autem quia tale semper appetitur propter aliud, adeoq; finis proximus ut de facto ordinatur ulterius, non finalizat. Bonum tamen tantum apparens potens est finalizare, uti fit, dum quandoq; impossibilia ut possibilia, & quæ honesta non sunt, repræsentata ut honesta movent ad amorem sui: & sic oriri potest finaliter causalitas finis à principio, quod à parte rei non est reale, repræsentatur tamen ut reale, finis enim non causat secundum realem, sed intentionalem existentiam. Observandum autem hinc primò, bonitatem ut apparentem, sive reflexè cognitam ut tantum apparentem non posse finalizare. Secundò bonitatem motivam & primariam finis semper esse realem & possibilem, quamvis objectum secundarium &

materiale, quod est subjectum, cui ista bonitas inesse creditur, possit esse non reale.

IV. Causalitas finis respectu actuum à voluntate elicitorum est physica istorum actuum productio, quæ, quatenus recipitur in voluntate, est causalitas causæ materialis, quatenus efficitur ab eadem voluntate, est causalitas causæ efficientis, quatenus verò sit gratiâ finis, est finalizatio seu causalitas finis: & licet finis fortè in actu primo sit primus inter causas, in actu tamen secundo simul cum reliquis causis causat, adeoque omnium eadem potest esse causalitas. Causalitas finis respectu actuum à voluntate imperatorum, & ab aliis potentiis elicitorum est productio horum actuum, quatenus procedit à tali aut tali volitione imperante; hac enim productione à tali voluntate imperatâ positâ, ne quidè divinitus, potest impediri, quò minùs dicatur finis actu causare, sola autem productio actuum externorum poni potest V. G. à non cogitante, quin finis intelligatur finalizare.

V. Si tò *cujus gratiâ* idem est, quod, *cujus amore & desiderio* fiunt cætera, sola imperatio à voluntate facta intellectui inquirendi
media,